

**ՀԻՄՆԱԴՐԱՄՆԵՐԻ ԿՈՂՄԻՑ ՀՐԱՊԱՐԱԿՎՈՂ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅԱՆ
 ՀԱՍՏԱՏՎԱԾ Է
 Հիմնադրամի հոգաբարձուների
 խորհրդի 30-05-2022 թ. որոշմամբ
 «Ա.Ի.ԱԼԻԽԱՆՅԱՆԻ ԱՆՎԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ԳԻՏԱԿԱՆ ԼԱԲՈՐԱՏՈՐԻԱ (ԵՐԵՎԱՆԻ ՖԻԶԻԿԱՅԻ
 ԻՆՍՏԻՏՈՒՏ)»
 Հ Ա Շ Վ Ե Տ Վ ՈՒ Թ Յ ՈՒ Ն
 հիմնադրամի 2021 թ. գործունեության մասին**

1. Հիմնադրամի՝		
1.1 Լրիվ անվանումը	«Ա.Ի.ԱԼԻԽԱՆՅԱՆԻ ԱՆՎԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ԳԻՏԱԿԱՆ ԼԱԲՈՐԱՏՈՐԻԱ (ԵՐԵՎԱՆԻ ՖԻԶԻԿԱՅԻ ԻՆՍՏԻՏՈՒՏ)»	
1.2 Գտնվելու վայրը	ԵՐԵՎԱՆ ԱԶԱՓՆՅԱԿ ԱԶԱՓՆՅԱԿ ԹԱՂԱՄԱՍ ԱԼԻԽԱՆՅԱՆ ԵՂԲԱՅՐ. 2	
1.3 Պետական գրանցման համարը	222.160.01345	
1.4 Պետական գրանցման տարին, ամիսը, ամսաթիվը	2011-12-06	
1.5 ՀՎՀՀ-ն	01202364	
1.6 Հեռախոսը (այդ թվում՝ բջջային)	+(374)10342474	
1.7 Պաշտոնական ինտերնետային կայքը	www.aanl.am	
1.8 Էլեկտրոնային փոստը	a.baghramyan@yerphi.am	
2. Հիմնադրի անուն, ազգանուն կամ անվանում՝		
Հայաստանի Հանրապետության կառավարություն		
3. Հոգաբարձուների խորհրդի անդամների անուն, ազգանուն՝		
Սարգիս Հայրցյան		
Սամվել Կարաբեկյան		
Ռոջեր Ստրատիս		
Արամ Պապոյան		
Խաչատուր Ներկարարյան		
Ռուբեն Մկրտչյան		
Հրաչյա Մարության		
4. Կառավարչի անուն, ազգանուն՝		
Անի Ապրահամյան		
5. Աշխատակազմում ընդգրկված անձանց քանակը	351	
6. Անձեռնմխելի կապիտալի չափը	0	
7. Անձեռնմխելի կապիտալի կառավարումից ստացված եկամուտ	0	
8. Ֆինանսավորման աղբյուրները՝		
8.1 Ֆինանսավորումն ըստ խմբերի	8.2 Ստացված ֆինանսական միջոցների նպատակը	8.3 Չափը
8.1.1 Պետական և համայնքային բյուջեներից դրամական մուտքեր		

	Գիտական և գիտատեխնիկական գործունեության ենթակառուցվածքի պահպանման ու զարգացման ծրագրի իրականացման համար դրամաշնորհ	688,995,300
	Գիտական աստիճան ունեցող աշխատակիցներին վճարվող հավելավճարի պայմանագիր	38,875,000
	Գիտական և գիտատեխնիկական գործունեության պայմանագրային թեմաների իրականացում	422,554,000
	Գիտական և գիտատեխնիկական գործունեության ծրագրերում թեմաներում ընդգրկված բարձր արդյունավետությամբ աշխատող գիտաշխատողների հավելավճար	31,453,000
	Գիտական կադրերի պատրաստում և ասպիրանտական կրթաթոշակ	5,919,900
	Հայ-Ռուսական, Հայ-Իտալական միջազգային պայմանագրեր	14,092,800
	Սարքավորումների ծրագիր	49,070,000
	դրամաշնորհ ԿԳՄՍ կրթ. ծախսերի փոխհատուցում	1,266,000
	արտաս. ամսագրերում տպագր	1,504,700
8.1.2 Իրավաբանական անձանցից դրամական մուտքեր		
	Միջազգային համագործակցությունից ֆինանսավորում	432,072,310
	Ձեռնարկատիրական եկամուտ	137,558,000
8.1.3 Ֆիզիկական անձանցից դրամական մուտքեր		
9. Հիմնադրի ներդրումը՝		
9.1 Դրամական միջոցներ		0
9.2 Գույք	9.2.1 Տեսակը	9.2.2 Արժեքը
10. Նվիրատվություններ/ նվիրաբերությունները		
10.1 Նվիրատուները/նվիրաբերողներն ըստ խմբերի՝	10.2 Նվիրված/նվիրաբերված գույք	
	10.2.1 Տեսակը	10.2.2 Արժեքը
10.1.1 Հայաստանի Հանրապետություն/համայնքներ		
10.1.2 Իրավաբանական անձինք		
10.1.3 Ֆիզիկական անձինք		
11. Իրականացված ծրագրերը՝		
11.1 Ծրագրի անվանումը	11.2 Ծախսված գումարը	
Գիտական և գիտատեխնիկական գործունեության ենթակառուցվածքի պահպանման ու զարգացման ծրագրի իրականացման համար դրամաշնորհ	688,995,300	
Գիտական աստիճան ունեցող աշխատակիցներին վճարվող հավելավճարի պայմանագիր	38,875,000	

Գիտական և գիտատեխնիկական գործունեության պայմանագրային թեմաների իրականացում	173,622,124
Գիտական և գիտատեխնիկական գործունեության ծրագրերում թեմաներում ընդգրկված բարձր արդյունավետությամբ աշխատող գիտաշխատողների հավելվածը	31,453,000
Գիտական կադրերի պատրաստում և ասպիրանտական կրթաթոշակ	5,919,900
դրամաշնորհ ԿԳՄՍ կրթ. ծախսերի փոխհատուցում	366,000
Հայ-Ռուսական, Հայ-Իտալական միջազգային պայմանագրեր	11,823,870
արտաս. ամսագրերում տպագր	1,504,700
12. Ֆինանսական տարում օգտագործված միջոցների ընդհանուր չափը	1,682,673,926
13. Կանոնադրական նպատակների իրականացմանն ուղղված ծախսերի չափը	952,559,894

Նշումներ՝

Ֆինանսական հաշվետվություններն ու ֆինանսական հաշվետվությունների վերաբերյալ աուդիտն իրականացնող անձի (աուդիտորի) եզրակացությունը՝ 30 էջերից:
էջերի քանակը

Հիմնադրամի տնօրեն _____
ստորագրությունը, անունը, ազգանունը

Գլխավոր հաշվապահ _____
ստորագրությունը, անունը, ազգանունը

**«Ա. Ի. Ալիխանյանի անվան ազգային գիտական լաբորատորիա
(Երևանի ֆիզիկայի ինստիտուտ)» հիմնադրամ**

**Ֆինանսական հաշվետվություններ
2021թ. դեկտեմբերի 31-ին
ավարտված տարվա համար**

Բովանդակություն

Անկախ աուդիտորական եզրակացություն	3
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն	6
Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ եկամտի մասին հաշվետվություն	7
Զուտ ակտիվներում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն	8
Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն	9
Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ	10

Անկախ աուդիտորական եզրակացություն

Ա. Ի. Ալիխանյանի անվան ազգային գիտական լաբորատորիա (Երևանի ֆիզիկայի ինստիտուտ) հիմնադրամի հոգաբարձուների խորհրդին

Բացասական կարծիք

Մենք իրականացրել ենք Ա. Ի. Ալիխանյանի անվան ազգային գիտական լաբորատորիա (Երևանի ֆիզիկայի ինստիտուտ) հիմնադրամի (այսուհետ՝ Հիմնադրամ) ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտը, որոնք ներառում են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունը 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, հաշվետու տարվա շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ եկամտի, գուտակտիվներում փոփոխությունների և դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվությունները, ինչպես նաև ծանոթագրությունները, որոնք ներառում են հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության հիմնական դրույթները և այլ բացատրական տեղեկատվություն:

Մեր կարծիքով, մեր եզրակացության «Բացասական կարծիքի հիմքեր» բաժնում նշված հարցերի նշանակալիության պատճառով, կից ֆինանսական հաշվետվությունները բոլոր էական առումներով չեն տալիս ճշմարիտ և իրական պատկերը Հիմնադրամի 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի, ինչպես նաև այդ ամսաթվին ավարտված տարվա ֆինանսական արդյունքների և դրամական միջոցների հոսքերի՝ համաձայն ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՖՀՄՄ):

Բացասական կարծիքի հիմքեր

1. Տարեսկզբի մնացորդներ

2021թ. ֆինանսական հաշվետվություններում և հաշվապահական ծրագրում առկա են նախորդ տարիներին գրանցված հաշիվների ճշգրտվող մնացորդներ, որոնց վերաբերյալ հիմնավորումները բացակայում են.

- Հիմնական միջոցներ սկզբնական արժեք 926,696 հազար դրամ,
- Հիմնական միջոցներ Կուտակված մաշվածություն 833,849 հազար դրամ,
- Պաշարներ 43,008 հազար դրամ,
- Դեբիտորական պարտքեր 9,767 հազար դրամ,
- Կրեդիտորական պարտքեր աշխատակիցներին այլ գործառնությունների գծով՝ դեբետային մնացորդ 67,082 հազար դրամ,
- Եկամուտներին վերաբերող շնորհներ 102,630 հազար դրամ:

Նախորդ տարվա աուդիտորը ճշգրտվող մնացորդների հիմնավորումների և մանրամասների վերաբերյալ վերապահումներ չի ներկայացրել: Մեր գրավոր հարցմանը նախորդ տարվա աուդիտորը չի պատասխանել:

2. Հիմնական միջոցներ

2.3 Հիմնադրամը վերակազմավորումից հետո մինչ հաշվետու ժամանակաշրջանի ավարտը չի իրականացրել հիմնական միջոցների առանձին դասերի վերագնահատում, բացառությամբ շենք, շինություններ դասի, որը վերջին անգամ վերագնահատվել է 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

2.4 Հիմնադրամը 31.12.2021թ. դրությամբ 2022թ. իրականացրել է հիմնական միջոցների գույքագրում: Սակայն, գույքագրման փաստաթղթերի մեծ քանակի պատճառով, աուդիտորական եզրակացության ամսաթվի դրությամբ, գույքագրման արդյունքների համեմատական տեղեկագիրը կազմված չի եղել և մեզ չի ներկայացվել:

Ելնելով Հիմնադրամի հիմնական միջոցների բնույթից և քանակից, ինչպես նաև հաշվի առնելով վերոնշյալ հարցերի հնարավոր ազդեցությունը՝ մենք չկարողացանք որոշել թե արդյոք առկա է 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հիմնական միջոցների հաշվեկշռային արժեքի ճշգրտման անհրաժեշտություն: Ի լրումն, ինչպես նկարագրված է ծանոթագրություն 19(բ)-ում գույքագրման արդյունքում չհայտնաբերված հիմնական միջոցների վերաբերյալ նյութերը փոխանցվել են իրավապահ մարմիններին:

3. Պաշարներ

Հիմնադրամը 31.12.2021թ. դրությամբ 2022թ. իրականացրել է պաշարների գույքագրում: Սակայն, գույքագրման փաստաթղթերի մեծ քանակի պատճառով, աուդիտորական եզրակացության ամսաթվի դրությամբ, գույքագրման արդյունքների համեմատական տեղեկագիրը կազմված չի եղել և մեզ չի ներկայացվել:

Ելնելով Հիմնադրամի պաշարների բնույթից և քանակից, ինչպես նաև հաշվի առնելով վերոնշյալ հարցերի հնարավոր ազդեցությունը՝ մենք չկարողացանք որոշել թե արդյոք առկա է 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ պաշարների հաշվեկշռային արժեքի ճշգրտման անհրաժեշտություն: Ի լրումն, ինչպես նկարագրված է ծանոթագրություն 19(բ)-ում նախորդ տարիների գույքագրման արդյունքում չհայտնաբերված պաշարների վերաբերյալ նյութերը փոխանցվել են իրավապահ մարմիններին:

Աուդիտն անցկացրել ենք Աուդիտի միջազգային ստանդարտներին (ԱՄՍ-ներ) համապատասխան: Այդ ստանդարտներից բխող մեր պատասխանատվությունը լրացուցիչ նկարագրված է այս եզրակացության՝ *Աուդիտորի պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար* բաժնում: Մենք անկախ ենք Մասնաճյուղից՝ համաձայն Հաշվապահների էթիկայի Միջազգային Ստանդարտների Խորհրդի կողմից հրապարակված *Պրոֆեսիոնալ հաշվապահների էթիկայի կանոնագրքի* (ՀԷՄՄԽ կանոնագիրք) և պահպանել ենք էթիկայի այլ պահանջները՝ համաձայն ՀԷՄՄԽ կանոնների և Հայաստանի հանրապետությունում ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտին վերաբերող էթիկայի պահանջների: Մենք համոզված ենք, որ ձեռք ենք բերել բավականաչափ ու համապատասխան աուդիտորական ապացույցներ՝ մեր բացասական կարծիքն արտահայտելու համար:

Այլ հանգամանք

Հիմնադրամի 2020 թվականի դեկտեմբերի 31-ի ֆինանսական հաշվետվությունները աուդիտի են ենթարկվել այլ աուդիտորի կողմից, ով 2021 թվականի հուլիսի 15-ին արտահայտել է վերապահումով կարծիք այդ հաշվետվությունների վերաբերյալ:

Ղեկավարության և կառավարման օղակներում ներգրավված անձանց պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների համար

Ղեկավարությունը պատասխանատու է ՀՀՄՍ համաձայն ֆինանսական հաշվետվությունների կազմման և ճշմարիտ ներկայացման, ինչպես նաև այնպիսի ներքին վերահսկողության համակարգի համար, որը համարում է անհրաժեշտ սխալի կամ խարդախության արդյունքում առաջացող էական խեղաթյուրումներից զերծ ֆինանսական հաշվետվություններ պատրաստելու համար:

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս ղեկավարությունը պետք է իրականացնի Հիմնադրամի անընդհատ գործելու կարողության գնահատում, բացահայտելով, կիրառելի լինելու դեպքում, անընդհատությանը վերաբերող հարցերը և կիրառելով անընդհատության հիմունքով հաշվառումը, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ ղեկավարությունը մտադիր է կամ լուծարել Հիմնադրամը կամ դադարեցնել վերջինիս գործունեությունը, կամ չունի դրանից խուսափելու իրատեսական այլընտրանք:

Կառավարման օղակներում ներգրավված անձինք պատասխանատու են վերահսկել Հիմնադրամի ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման գործընթացը:

Աուդիտորի պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար

Մեր նպատակն է ձեռք բերել ողջամիտ երաշխիք առ այն, որ ֆինանսական հաշվետվություններն, ամբողջությամբ վերցված, զերծ են սխալի կամ խարդախության պատճառով առաջացած էական խեղաթյուրումներից և ներկայացնել մեր կարծիքը ներառող աուդիտորական եզրակացություն: Ողջամիտ երաշխիքը հավաստիացման բարձր աստիճան է, սակայն այն չի երաշխավորում, որ ԱՄՍ-ների համաձայն աուդիտի իրականացման ընթացքում միշտ հնարավոր կլինի հայտնաբերել էական խեղաթյուրումներ՝ վերջինիս առկայության դեպքում: Խեղաթյուրումները կարող են առաջանալ խարդախության կամ սխալի հետևանքով և համարվում են էական, եթե կարելի է պատճառաբանված

կերպով ակնկալել, որ, առանձին կամ միասին վերցված, ազդեցություն կունենան այս ֆինանսական հաշվետվությունների հիման վրա օգտագործողների կողմից կայացվող տնտեսական որոշումների վրա:

Որպես ԱՄՄ-ների համաձայն իրականացվող աուդիտի մաս՝ մենք կիրառում ենք մասնագիտական դատողություն և պահպանում ենք մասնագիտական կասկածամտություն աուդիտի ընթացքում: Մենք նաև՝

- հայտնաբերում և գնահատում ենք խարդախության կամ սխալի հետևանքով ֆինանսական հաշվետվությունների էական խեղաթյուրման ռիսկերը, մշակում և իրականացնում ենք այդ ռիսկերին անդրադարձող աուդիտորական ընթացակարգեր և ձեռք ենք բերում աուդիտորական ապացույցներ, որոնք բավականաչափ են և համապատասխան՝ մեր աուդիտորական եզրակացության հիմք հանդիսանալու համար: Խարդախության հետևանքով առաջացած էական խեղաթյուրումը չհայտնաբերելու ռիսկն ավելի մեծ է, քան սխալի հետևանքով առաջացած էական խեղաթյուրումը չհայտնաբերելու ռիսկը, քանի որ խարդախությունը կարող է ներառել գաղտնի համաձայնություն, կեղծիք, միտումնավոր բացթողումներ, խեղաթյուրումներ կամ ներքին վերահսկողության համակարգի շրջանցում:
- պատկերացում ենք կազմում աուդիտին վերաբերող ներքին վերահսկողության համակարգի վերաբերյալ՝ տվյալ հանգամանքներում տեղին աուդիտորական ընացակարգեր մշակելու, բայց ոչ Հիմնադրամի ներքին վերահսկողության համակարգի արդյունավետության վերաբերյալ կարծիք արտահայտելու նպատակով:
- գնահատում ենք կիրառվող հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության տեղին լինելը և ղեկավարության կողմից կատարած հաշվապահական հաշվառման գնահատումների և հարակից բացահայտումների հիմնավորվածությունը:
- կատարում ենք եզրահանգում՝ ղեկավարության կողմից անընդհատության հիմունքով հաշվառում կիրառելու տեղին լինելու վերաբերյալ և, հիմք ընդունելով ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցները, կատարում ենք հետևություն, թե արդյոք առկա է դեպքերի կամ հանգամանքների հետ կապված էական անորոշություն, որոնք կարող են լուրջ կասկածներ հարուցել Հիմնադրամի անընդհատ գործելու կարողության վերաբերյալ: Եթե մենք եզրակացնենք, որ գոյություն ունի էական անորոշություն, մենք պետք է մեր աուդիտորական եզրակացությունում ուշադրություն հրավիրենք ֆինանսական հաշվետվությունների համապատասխան բացահայտումներին, կամ, այդ բացահայտումների ոչ համապատասխան լինելու դեպքում՝ ձևավորենք մեր կարծիքը: Մեր եզրահանգումները հիմնված են մինչև մեր աուդիտորական եզրակացության ամսաթիվը ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների վրա: Այնուամենայնիվ, ապագա դեպքերը կամ հանգամանքները կարող են հանգեցնել Հիմնադրամի կողմից անընդհատության հիմունքով գործունեության իրականացման դադարեցմանը:
- գնահատում ենք ֆինանսական հաշվետվությունների ընդհանուր ներկայացումը, կառուցվածքը և բովանդակությունը, ներառյալ՝ բացահայտումները և գնահատում ենք, թե արդյոք ֆինանսական հաշվետվություններն արտացոլում են իրենց հիմքում ընկած գործառնություններն ու իրադարձությունները այնպիսի ձևով, որը թույլ է տալիս ապահովել ճշմարիտ ներկայացում:

Ի թիվս այլ հարցերի, մենք տեղեկացնում ենք կառավարման օղակներում ներգրավված անձանց աուդիտի պլանավորված շրջանակների և ժամկետների, աուդիտի ընթացքում առաջացած էական հարցերի, այդ թվում աուդիտի ընթացքում հայտնաբերված ներքին վերահսկողության համակարգի էական թերությունների մասին:

Սույն անկախ աուդիտորական եզրակացության ներկայացման համար հիմք հանդիսացող աուդիտի իրականացման պատասխանատուն է՝

29 ապրիլի 2022թ.

Անիկ Մարտիրոսյան
Տնօրեն-Բաժնետեր/Աուդիտի ղեկավար



Հազար դրամ	Ծնթ.	31 դեկտեմբերի 2021թ.	31 դեկտեմբերի 2020թ.
ԱԿՏԻՎՆԵՐ			
Ոչ ընթացիկ ակտիվներ			
Հիմնական միջոցներ	8	2,739,821	2,511,127
Կանխավճարներ ոչ ընթացիկ ակտիվների գծով		22,273	1,146
Ոչ նյութական ակտիվներ		301	-
Ընդամենը ոչ ընթացիկ ակտիվներ		2,762,395	2,512,273
Ընթացիկ ակտիվներ			
Պաշարներ	9	142,902	141,495
Դեբիտորական պարտքեր և կանխավճարներ	10	53,060	70,459
Կանխավճարներ շահութահարկի գծով		2,948	1,828
Ժամկետային ավանդներ	11	-	55,278
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	12	380,638	176,375
Ընդամենը ընթացիկ ակտիվներ		579,548	445,435
Ընդամենը ակտիվներ		3,341,943	2,957,708
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԵՎ ՊԱՀՈՒՄՏՆԵՐ			
Ոչ ընթացիկ պարտավորություններ			
Ակտիվներին վերաբերող շնորհներ	13	890,563	802,673
Հետաձգված հարկային պարտավորություններ	7	166,257	236,025
Ընդամենը ոչ ընթացիկ պարտավորություններ		1,056,820	1,038,698
Ընթացիկ պարտավորություններ			
Եկամուտներին վերաբերող շնորհներ	14	439,920	193,134
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	15	193,951	82,168
Ընդամենը ընթացիկ պարտավորություններ		633,871	275,302
Զուտ ակտիվներ			
Վերագնահատման պահուստ	16	943,637	1,013,948
Կուտակված արդյունք		707,615	629,760
Ընդամենը զուտ ակտիվներ		1,651,252	1,643,708
Ընդամենը պարտավորություններ և զուտ ակտիվներ		3,341,943	2,957,708

Ֆինանսական հաշվետվությունները հաստատվել են դեկտեմբերյան կողմից 2022 թվականի ապրիլի 29-ին:

Անի Ապրահամյան
Գործադիր տնօրեն

Վարդի Ֆիդայան
Ֆինանսական տնօրեն



Հազար դրամ	Ծնթգ.	2021թ.	2020թ.
Նվիրատվություններից եկամուտ	5	1,147,395	978,851
Այլ եկամուտ	6	170,355	206,015
Աշխատավարձ և հատուցումներ աշխատակիցներին		(938,761)	(801,162)
Մաշվածություն	8	(191,898)	(152,046)
Գրասենյակային և կոմունալ ծախսեր		(89,275)	(152,483)
Զփոխհատուցվող հարկերից ծախսեր		(36,467)	(32,615)
Նյութական ծախսեր		(21,468)	(17,063)
Գործուղում և ուսուցում		(23,683)	(11,504)
Այլ ծախսեր		(70,504)	(13,447)
Գործառնական շահույթ/(վնաս)		(54,306)	4,546
Ֆինանսական եկամուտ		2,859	8,792
Զուտ վնաս փոխարժեքային տարբերություններից		(10,700)	1,090
Շահույթ/(վնաս) մինչև շահութահարկով հարկումը		(62,147)	14,428
Շահութահարկի գծով փոխհատուցում	7	69,691	5,200
Տարվա շահույթ/(վնաս)		7,544	19,628

Հազար դրամ	Վերազնահատման պահուստ	Կուտակված արդյունք	Ընդամենը
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2020թ.	1,084,259	539,821	1,624,080
Շահույթ տարվա համար	-	19,628	19,628
Վերազնահատման պահուստի իրացում	(70,311)	70,311	-
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2020թ.	1,013,948	629,760	1,643,708
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2021թ.	1,013,948	629,760	1,643,708
Շահույթ տարվա համար	-	7,544	7,544
Վերազնահատման պահուստի իրացում	(70,311)	70,311	-
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2021թ.	943,637	707,615	1,651,252

«Ա. Բ. Ալիխանյանի անվան ազգային գիտական լաբորատորիա (Երևանի ֆիզիկայի ինստիտուտ)» հիմնադրամ
 Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն 2021թ.
 դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

	2021թ.	2020թ.
Հազար դրամ		
Գործառնական գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր		
Տարվա արդյունք	7,544	19,628
Ճշգրտումներ՝		
Մաշվածություն և ամորտիզացիա	191,898	152,046
Հիմնական միջոցների օտարումից վնաս	918	-
Շահութահարկի գծով փոխհատուցում	(69,691)	(5,200)
Ֆինանսական եկամուտ	(2,859)	(1,090)
Փոխարժեքային տարբերությունից օգուտ	10,700	(8,792)
Գործառնական արդյունք նախքան շրջանառու կապիտալի փոփոխությունները	138,510	156,592
	(1,407)	2,471
Պաշարների փոփոխություն		
Դեբիտորական պարտքերի և կանխավճարների փոփոխություն	16,717	(32,304)
Կրեդիտորական պարտքերի փոփոխություն	107,905	(11,415)
Փոփոխություններ շնորհներում	334,676	(63,672)
Գործառնական գործունեությունից ստացված դրամական միջոցներ	596,401	51,627
	(1,197)	(3,407)
Վճարված շահութահարկ		
Ստացված տոկոսներ	2,859	1,606
Գործառնական գործունեությունից ստացված գուտ դրամական միջոցներ	598,063	49,871
Ներդրումային գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր		
Հիմնական միջոցների ձեռքբերում	(421,811)	(54,225)
Ժամկետային ավանդներ	55,278	(43,072)
Տրված կանխավճարներ	(21,127)	-
Ներդրումային (գործունեության համար օգտագործված)/ գործունեությունից ստացված գուտ դրամական միջոցներ	(387,660)	(97,297)
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքների գուտ (նվազում)/ան	210,403	(47,426)
Փոխարժեքի տատանման ազդեցությունը դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքների վրա	(6,140)	5,330
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքները տարեսկզբի դրությամբ	176,375	218,471
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքները տարեվերջի դրությամբ	380,638	176,375

1 Նախապատմություն

(ա) Հիմնադրամը և հիմնական գործունեությունը

Ա. Ի. Ալիխանյանի անվան ազգային գիտական լաբորատորիա (Երևանի ֆիզիկայի ինստիտուտ) հիմնադրամը (այսուհետ՝ Հիմնադրամ) հիմնադրվել է 1943 թ.-ին՝ եղբայրներ Աբրահամ և Արտեմ Ալիխանյանների կողմից, որպես Երևանի պետական համալսարանի մասնաճյուղ:

Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2011թ. սեպտեմբերի 1-ի թիվ 1301-Ն որոշման համաձայն «Ա. Ի. Ալիխանյանի անվան ազգային գիտական լաբորատորիա պետական ոչ առևտրային կազմակերպությունը վերակազմավորվել է որպես «Ա. Ի. Ալիխանյանի անվան ազգային գիտական լաբորատորիա (Երևանի ֆիզիկայի ինստիտուտ)» հիմնադրամ:

2011թ. դեկտեմբերի 6-ին կազմված փոխանցման ակտով Հիմնադրամին որպես իրավահաջորդի, փոխանցվել են ՊՈԱԿ-ի 2011թ. հոկտեմբերի 1-ի դրությամբ ունեցած ակտիվներն ու պարտավորությունները:

2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Հիմնադրամը ֆինանսավորում է ստացել Հայաստանի Հանրապետության կրթության և գիտության նախարարության գիտական պետական կոմիտեից, ինչպես նաև ֆիզիկայի բնագավառում մասնագիտացած արտասահմանյան մի շարք կազմակերպություններից:

Հիմնադրամի իրավաբանական հասցեն է՝ ՀՀ, ք. Երևան, Ալիխանյան եղբայրների փող. 2:

Հիմնադրամի աշխատակիցների միջին թվաքանակը 2021թ. կազմել է 351 մարդ (2020թ.՝ 353 մարդ):

Հիմնադրամի բարձրագույն կառավարման մարմինն է Հոգաբարձուների խորհուրդը:

Հիմնադրամի հոգաբարձուների խորհուրդը բաղկացած է յոթ անդամներից՝

- Ա. Հայոցյան - ՀՀ կրթության, գիտության, մշակույթի և սպորտի նախարարության գիտության կոմիտեի նախագահ (հոգաբարձուների խորհրդի նախագահ)
- Ս. Կարաբեկյան - ՀՀ կրթության, գիտության, մշակույթի և սպորտի նախարարի խորհրդական
- Ռ. Ստրաուխ - ԱՄՆ-ի «Ռոդա Գրուպ» վենչուրային կապիտալի խմբի նախագահ
- Ա. Պապոյան - ՀՀ գիտությունների ազգային ակադեմիայի Ֆիզիկական հետազոտությունների ինստիտուտի տնօրեն
- Խ. Ներկարարյան - ԵՊՀ ԳԲՀ-ի ռադիոֆիզիկայի և հեռահաղորդակցության ամբիոնի պրոֆեսոր
- Ռ. Մկրտչյան - «Ա. Ի. Ալիխանյանի անվան ազգային գիտական լաբորատորիա (Երևանի ֆիզիկայի ինստիտուտ)» հիմնադրամի առաջատար գիտաշխատող
- Հ. Մարության - «Ա. Ի. Ալիխանյանի անվան ազգային գիտական լաբորատորիա (Երևանի ֆիզիկայի ինստիտուտ)» հիմնադրամի առաջատար գիտաշխատող

(բ) Հայաստանի գործարար միջավայրը

Հիմնադրամն իր գործունեությունն իրականացնում է Հայաստանում: Հետևաբար, նրա գործունեության վրա ազդեցություն են ունենում Հայաստանի տնտեսությունը և ֆինանսական շուկան, որոնց բնորոշ են զարգացող շուկայի հատկանիշներ: Իրավական, հարկային և օրենսդրական համակարգերը շարունակում են բարեփոխվել և կարող են ունենալ տարբեր մեկնաբանություններ, ինչը, այլ իրավական ու ֆինանսական խոչընդոտների հետ մեկտեղ, լրացուցիչ բարդություններ է ստեղծում Հայաստանում գործող կազմակերպությունների համար:

2020թ. ընթացքում Հայաստանի տնտեսության և Հիմնադրամի գործունեության վրա բացասաբար ազդեցին Covid-19 և Լեռնային Ղարաբաղում վերսկսված պատերազմը: 2021թ. համար հետևանքները զգալի են, 2022թ կանխատեսվում են ավելի բարենպաստ պայմաններ, թեև անորոշությունը մեծ է:

Ֆինանսական հաշվետվություններն արտացոլում են Հիմնադրամի գործունեության և ֆինանսական վիճակի վրա գործարար միջավայրի ազդեցության ղեկավարության գնահատականը: Ապագա գործարար միջավայրը կարող է տարբերվել ղեկավարության գնահատականից:

2 Պատրաստման հիմունքները

(ա) Համապատասխանության մասին հայտարարություն

Սույն ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՖՀՄՄ) պահանջների համաձայն: Հաշվետվությունները պատրաստվել են՝ հիմնվելով այն գնահատման վրա, որ Հիմնադրամն իր գործունեությունն իրականացնում է անընդհատության սկզբունքից ելնելով:

Ներկայումս ՖՀՄՄ-ները չեն պարունակում հաշվապահական հաշվառման վարման և ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացման վերաբերյալ հատուկ ուղեցույցներ՝ շահույթ չհետապնդող և ոչ կառավարական կազմակերպությունների համար: Եթե ՖՀՄՄ-ն չի տալիս ուղղություն շահույթ չհետապնդող ոլորտի կազմակերպություններին հատուկ գործարքների հաշվառման վերաբերյալ, ապա հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը պետք է հիմնվի ՖՀՄՄ-ների ընդհանուր սկզբունքների վրա՝ համաձայն Հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտների խորհրդի (<<ՄՄՄ») «Ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման և ներկայացման հայեցակարգային հիմունքների»:

(բ) Չափման հիմունքները

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են սկզբնական արժեքի հիմունքով, բացառությամբ շենքերի, որոնք չափվում են իրական արժեքով՝ հանած վերագնահատման ամսաթվից հետո կուտակված մաշվածությունը և արժեզրկումից կորուստները: Հոլանդացի ֆինանսական հաշվետվություններում ներկայացված է իրական և կադաստրային արժեքների տարբերությամբ:

(գ) Ֆունկցիոնալ և ներկայացման արժույթ

Հիմնադրամի ֆունկցիոնալ արժույթն է հանդիսանում << դրամը («դրամ»), որը, լինելով Հայաստանի Հանրապետության ազգային արժույթը, արտացոլում է Հիմնադրամի գործունեության հիմքում ընկած իրադարձությունների և հանգամանքների տնտեսական էությունը:

Դրամը հանդիսանում է նաև այս ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացման արժույթը: Ֆինանսական տեղեկատվությունը ներկայացված է դրամով՝ հազարների ճշտությամբ, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ նշվում է այլ տեղեկատվություն:

(դ) Գնահատումների և դատողությունների օգտագործում

Այս ֆինանսական հաշվետվությունները ՖՀՄՄ-ի պահանջներին համապատասխան պատրաստելու համար ղեկավարությունը կատարել է մի շարք դատողություններ, գնահատումներ և ենթադրություններ, որոնք ազդեցություն ունեն հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության կիրառման, ինչպես նաև ակտիվների, պարտավորությունների, եկամտի և ծախսի ներկայացված գումարների վրա: Փաստացի արդյունքները կարող են տարբերվել այդ գնահատումներից:

Գնահատումներն ու համապատասխան ենթադրությունները շարունակաբար վերանայվում են: Հաշվապահական գնահատումների վերանայումները ճանաչվում են այն ժամանակաշրջանում, որում վերանայվել են և այն ապագա ժամանակաշրջաններում, որոնց վրա կարող են ազդեցություն ունենալ:

(ե) Իրական արժեքի որոշում

Հիմնադրամի հաշվապահական հաշվառման մի շարք դրույթներ և բացահայտումներ պահանջում են իրական արժեքի որոշում ինչպես ֆինանսական, այնպես էլ ոչ ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների համար: Ակտիվի կամ պարտավորության իրական արժեքը չափելիս Հիմնադրամը հնարավորության սահմաններում օգտագործում է դիտարկելի շուկայական տվյալները:

Իրական արժեքները դասակարգվում են ըստ իրական արժեքի հիերարխիայի մակարդակների,

հիմք ընդունելով գնհատման մեթոդներում օգտագործված ելակետային տվյալները, ինչպես ներկայացված է ստորև՝

- 1-ին մակարդակ. համանման ակտիվների կամ պարտավորությունների համար ակտիվ շուկաներում գնանշվող գներ (չճշգրտված),
- 2-րդ մակարդակ. 1-ին մակարդակում ներառված գնանշվող գներից տարբեր այլ ելակետային տվյալներ, որոնք ակտիվի կամ պարտավորության գծով դիտարկվում են կամ ուղղակիորեն (այսինքն՝ որպես գներ) կամ անուղղակիորեն (այսինքն՝ գների վրա հիման վրա ստացվող),
- 3-րդ մակարդակ. ակտիվի կամ պարտավորության գծով ելակետային տվյալներ, որոնք հիմնված չեն դիտարկելի շուկայական տվյալների վրա (ոչ դիտարկելի ելակետային տվյալներ):

Եթե ակտիվի կամ պարտավորության իրական արժեքը չափելու համար օգտագործվող ելակետային տվյալները կարող են դասակարգվել իրական արժեքի հիերարխիայի տարբեր մակարդակների, ապա իրական արժեքի չափումն ամբողջությամբ դասվում է հիերարխիայի այն նույն մակարդակին, որին դասվում են այն ամենացածր մակարդակի ելակետային տվյալները, որոնք էական են ամբողջությամբ վերցված իրական արժեքի չափման համար: Իրական արժեքի հիերարխիայի մակարդակների միջև տեղի ունեցող փոխանցումներն Հիմնադրամը ճանաչում է այն հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում, որի ընթացքում տեղի են ունեցել փոփոխությունները:

3 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն

Ստորև ներկայացված հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը կիրառվել է հետևողականորեն սույն ֆինանսական հաշվետվություններում ներկայացված բոլոր ժամանակաշրջանների համար:

Որոշ համեմատական գումարներ վերադասակարգվել են ընթացիկ տարվա ներկայացումներին համապատասխանելու նպատակով:

(ա) Հասույթ և եկամուտ

Հիմնադրամի եկամուտները գոյանում են ստացված շնորհներից, Հիմնադրամի կողմից ծառայությունների մատուցումից և այլ աղբյուրներից:

Շնորհներ և եկամուտ նվիրատվություններից

Եկամուտներին և ակտիվներին վերաբերող շնորհների սկզբնական ճանաչումն իրականացվում է իրական արժեքով, երբ կա հիմնավոր հավաստիացում, որ շնորհը կստացվի և Հիմնադրամը բավարարելու է շնորհի հետ կապված պայմանները: Ակտիվներին վերաբերող շնորհները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում սխտեմատիկ հիմունքով ակտիվի օգտակար ծառայության ընթացքում: Եկամուտներին վերաբերող շնորհները, որոնք փոխհատուցում են Հիմնադրամի կրած ծախսերը, ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում որպես շնորհներից և նվիրատվություններից ստացվող եկամուտ սխտեմատիկ հիմունքով այն նույն ժամանակաշրջաններում, երբ ծախսերը ճանաչվում են: Այս եկամուտը ներառվում է «Նվիրատվություններից եկամուտ» հոդվածում:

Ծառայությունների մատուցումից

Ծառայությունների մատուցումից եկամուտը ճանաչվում է, երբ ծառայությունները մատուցված են, ինչը հիմնավորվում է ստացող գործընկերոջ կողմից ստորագրված փաստաթղթերով: Այս եկամուտը ներառվում է «Այլ եկամուտ» հոդվածում:

Ապրանքների վաճառքից

Ապրանքների վաճառքից ստացված հասույթը ճանաչվում է այն դեպքում, երբ բավարարվել են հետևյալ բոլոր պայմանները.

- ա) Հիմնադրամը գնորդին է փոխանցել ապրանքների սեփականության իրավունքի հետ կապված ռիսկերի և հատույցների նշանակալի մասը,
- բ) վաճառված ապրանքի նկատմամբ Հիմնադրամը չի պահպանում ո՛չ կառավարչական շարունակական մասնակցություն, որը սովորաբար բխում է սեփականության իրավունքից, ո՛չ էլ ըստ էության հսկողություն,
- գ) հնարավոր է հասույթի գումարը արժանահավատորեն չափել,
- դ) հավանական է, որ գործարքի հետ կապված տնտեսական օգուտները հոսեն Հիմնադրամ, և
- ե) հնարավոր է արժանահավատորեն չափել գործարքի հետ կապված կատարված կամ

կատարվելիք ծախսերը:

Սովորաբար, սեփականության իրավունքի հետ կապված ռիսկերի և հատույցների փոխանցումը համընկնում է օրենքով նախատեսված ձևով իրավունքի փոխանցման կամ գնորդի տիրապետմանը հանձնելու հետ:

Այդանքների վաճառքի ժամանակ դրանց հաշվեկշռային արժեքը պետք է ճանաչվի որպես ծախս այն ժամանակահատվածում, երբ ճանաչվում է դրանց հետ կապված հատույթը:

Վարձակալությունից

Հիմնադրամի գույքից վարձակալական եկամուտը ճանաչվում է գծային մեթոդով՝ վարձակալության ժամկետի ընթացքում: Այս եկամուտը ներառվում է «Այլ եկամուտ» հոդվածում:

(բ) Ֆինանսական եկամուտ և ծախսեր

Հիմնադրամի ֆինանսական եկամուտը և ծախսերը ներառում են.
ներդրումների գծով տոկոսային եկամուտը,
փոխարժեքային տարբերություններից ստացված օգուտը կամ վնասը:

Տոկոսային եկամուտը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում հաշվեգրվելուն պես՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:
Փոխարժեքային տարբերություններից առաջացած օգուտը և վնասը ներկայացվում են զուտ հիմունքով որպես ֆինանսական եկամուտ կամ ծախս:

(գ) Արտարժույթ

(i) Արտարժույթով գործարքներ:

Արտարժույթով իրականացված գործարքները փոխարկվում են դրամի գործարքի օրվա դրությամբ սահմանված փոխարժեքով:

Հաշվետու ամսաթվի դրությամբ արտարժույթով արտահայտված դրամային ակտիվները և պարտավորությունները վերափոխարկվում են ֆունկցիոնալ արժույթի այդ օրվա դրությամբ սահմանված փոխարժեքով: Սկզբնական արժեքով չափվող, արտարժույթով արտահայտված ոչ դրամային ակտիվները և պարտավորությունները փոխարկվում են ֆունկցիոնալ արժույթի գործարքի օրվա դրությամբ սահմանված փոխարժեքով:

Արտարժույթի փոխարկումից առաջացող տարբերությունները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում:

(դ) Աշխատակիցների հատուցումներ

Հիմնադրամը աշխատակիցների կարճաժամկետ հատուցումները չափում է չգեղջված հիմունքով և ծախսագրում է, երբ համապատասխան ծառայությունը ստացվում է:

Պարտավորություն է ճանաչվում աշխատակիցներին վճարման ենթակա այն գումարների մասով, որոնց համար աշխատակցի կողմից մատուցված ծառայության դիմաց Հիմնադրամն ունի ներկա իրավական կամ կառուցողական պարտականություն, որը կարող է արժանահավատորեն գնահատվել:

(ե) Ծահույթահարկի գծով ծախս

Ծահույթահարկը բաղկացած է ընթացիկ և հետաձգված հարկերից: Ընթացիկ և հետաձգված հարկերը ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ այն մասի, որը վերաբերում է ուղղակիորեն սեփական կապիտալում կամ այլ համապարփակ եկամտում ճանաչված տարրերին:

Ընթացիկ հարկ

Ընթացիկ հարկը տարվա հարկվող շահույթի կամ վնասի գծով վճարման կամ ստացման ենթակա հարկի գումարն է, որը ներառում է նախորդ տարիների վճարման ենթակա հարկերի գծով կատարված ճշգրտումները:

Հետաձգված հարկ

Հետաձգված հարկը ճանաչվում է ֆինանսական հաշվետվությունների նպատակների համար օգտագործվող ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների և հարկային նպատակների համար օգտագործվող գումարների միջև ժամանակավոր տարբերությունների գծով: Հետաձգված հարկը չի ճանաչվում այն ժամանակավոր տարբերությունների համար, որոնք առաջանում են ակտիվների և պարտավորությունների սկզբնական ճանաչման հետ կապված այն գործարքում, որը չի հանդիսանում ձեռնարկատիրական գործունեության միավորում և որն ազդեցություն չունի ոչ հաշվապահական և ոչ էլ հարկվող շահույթի կամ վնասի վրա:

Հետաձգված հարկային ակտիվը ճանաչվում է չօգտագործված հարկային վնասների, հարկային արտոնությունների և նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունների գծով, այն չափով, որքանով հավանական է, որ առկա կլինի հարկվող շահույթ, որի դիմաց դրանք կարող են օգտագործվել: Հետաձգված հարկային ակտիվները վերանայվում են յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ և նվազեցվում են այնքանով, որքանով հավանական չէ, որ հարկային օգուտը կիրացվի:

Հետաձգված հարկի գումարը չափվում է կիրառելով հարկի այն դրույքները, որոնք ակնկալվում է, որ կկիրառվեն ժամանակավոր տարբերությունների նկատմամբ վերջիններս հակադարձելիս՝ հիմք ընդունելով այն օրենքների դրույթները, որոնք ուժի մեջ են եղել կամ ըստ էության ուժի մեջ են եղել հաշվետու ամսաթվի դրությամբ:

Հետաձգված հարկի չափումն արտացոլում է այն հարկային հետևանքները, որոնք Հիմնադրամն ակնկալում է, ունենալ երբ հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում իր ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքը կվերականգնի կամ կհաշվանցվի:

Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները հաշվանցվում են, եթե Հիմնադրամն ունի ընթացիկ հարկային ակտիվներն ընթացիկ հարկային պարտավորությունների դիմաց հաշվանցելու իրավաբանորեն ամրագրված իրավունք և հետաձգված հարկային ակտիվներն ու հետաձգված հարկային պարտավորությունները վերաբերում են շահութահարկին, որը գանձվում է նույն հարկային մարմնի կողմից նույն հարկատուից կամ տարբեր հարկատուներից, սակայն Հիմնադրամը մտադիր է հարկային պարտավորությունները մարել և հարկային ակտիվներն իրացնել գուտ հիմունքով կամ միաժամանակ իրացնել հարկային ակտիվներն ու մարել հարկային պարտավորությունները:

(գ) Հիմնական միջոցներ

Ճանաչում և չափում

Հիմնադրամի շենքերը և շինությունները ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ներկայացված են վերագնահատված արժեքով, որն իրենից ներկայացնում է վերագնահատման օրվա դրությամբ հիմնական միջոցի իրական արժեքը՝ հանած հետագա կուտակված մաշվածությունը և արժեզրկումից կուտակված կորուստները: Ցանկացած կուտակված մաշվածություն վերագնահատման օրը բացառվում է ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքից և ակտիվի վերագնահատված արժեքում ներկայացվում է գուտ արժեքը: Վերագնահատումներն իրականացվում են բավարար պարբերականությամբ անկախ գնահատողների կողմից այնպես, որ հաշվեկշռային արժեքն էականորեն չտարբերվի հաշվետու ամսաթվի դրությամբ իրական արժեքից:

Հիմնական միջոցների վերագնահատումից արժեքի աճը վերագրվում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքին և արտացոլվում է գուտ ակտիվներում՝ որպես վերագնահատման պահուստ: Սակայն, եթե այդ աճը վերականգնում է նույն ակտիվի նախկին վերագնահատումների արդյունքում առաջացած նվազումը, այն ճանաչվում է համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում՝ որպես եկամուտ այն չափով, որով նախկինում նվազումը ճանաչվել էր որպես ծախս: Երբ հիմնական միջոցների հաշվեկշռային արժեքը վերագնահատման հետևանքով նվազում է, նվազումը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում այն չափով, որը գերազանցում է նույն ակտիվի գծով նախորդ վերագնահատումից առաջացած վերագնահատման աճը:

Կուտակված արդյունքին փոխանցված վերագնահատման պահուստի գումարն իրենից ներկայացնում է ակտիվի վերագնահատված հաշվեկշռային արժեքի հիման վրա հաշվարկված մաշվածության և ակտիվի սկզբնական արժեքի հիման վրա հաշվարկված մաշվածության տարբերությունը: Վերագնահատված հիմնական միջոցի միավորի իրացման կամ դուրսգրման դեպքում վերագնահատման պահուստում դրա գծով առկա գումարն ուղղակիորեն վերագրվում է կուտակված արդյունքին:

Հիմնական միջոցների այլ դասերը չափվում են սկզբնական՝ հանած կուտակված մաշվածությունը և արժեզրկումից կորուստները:

Սկզբնական արժեքը ներառում է ակտիվի ձեռք բերմանն ուղղակի վերագրելի ծախսումները: Երբ հիմնական միջոցի միավորը բաղկացած է օգտակար ծառայության տարբեր ժամկետ ունեցող խոշոր բաղկացուցիչներից, այդ բաղկացուցիչները հաշվառվում են որպես հիմնական միջոցների առանձին միավորներ (հիմնական բաղկացուցիչներ):

ՀՀ հողային օրենսգրքի փոփոխության արդյունքում Հիմնադրամին փոխանցված հողը (տես ծանոթագրություն 8) ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ներկայացված է իրական արժեքի և կադաստրային արժեքի տարբերությամբ:

Հիմնական միջոցի միավորի օտարումից ստացված շահույթը և վնասը որոշվում են համեմատելով օտարումից ստացված մուտքերը հիմնական միջոցի հաշվեկշռային արժեքի հետ և ճանաչվում են գուտ հիմունքով «Այլ եկամուտ/Այլ ծախս» հոդվածում շահույթում կամ վնասում:

Հետագա ծախսումներ

Հիմնական միջոցների բաղկացուցիչ փոխարինման ծախսերը ճանաչվում են միավորի հաշվեկշռային արժեքում, երբ հավանական է, որ Հիմնադրամ կհոսեն այդ միավորի հետ կապված ապագա տնտեսական օգուտները և վերջինիս արժեքը հնարավոր կլինի արժանահավատորեն չափել: Փոխարինվող բաղկացուցիչի հաշվեկշռային արժեքն ապաճանաչվում է: Հիմնական միջոցների ամենօրյա սպասարկման ծախսումները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում՝ առաջանալուն պես:

(iv) Մաշվածություն

Հիմնական միջոցների միավորների մաշվածության հաշվարկը սկսվում է դրանց օգտագործման համար մատչելի դառնալու պահից, իսկ սեփական ուժերով կառուցված ակտիվների դեպքում՝ վերջիններս կառուցումն ավարտելու և շահագործման հանձնելու պահից:

Մաշվածությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում՝ կիրառելով գծային մեթոդը հիմնական միջոցների յուրաքանչյուր մասի օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետի ընթացքում, քանի որ այս մեթոդն առավել ճիշտ է արտացոլում ակտիվի հետ կապված ապագա տնտեսական օգուտների օգտագործման մոդելը:

Ստորև ներկայացված են օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետները ընթացիկ և համեմատական ժամանակաշրջանների համար:

Ծենքեր և շինություններ	20 տարի
Մեքենաներ և սարքավորումներ	5 տարի
Արտադրատնտեսական գույք	5 տարի
Այլ հիմնական միջոցներ	5 տարի
Հաշվողական և համակարգչային տեխնիկա	1 տարի

Հիմնական միջոցների մաշվածության հաշվարկի մեթոդները, օգտակար ծառայության ժամկետները և մնացորդային արժեքները վերանայվում են յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ և ճշտվում են ըստ անհրաժեշտության:

Հողամասի հաշվեկշռային արժեքի նկատմամբ մաշվածություն չի հաշվարկվում:

(ե) Պաշարներ

Պաշարները ներկայացված են սկզբնական արժեքից և իրացման գուտ արժեքից նվազագույնով: Պաշարների սկզբնական արժեքը հաշվարկվում է առաջին մուտքը առաջին ելք (ՖԻՖՈ) սկզբունքով և ներառում է ձեռքբերման գինը, ներկրման տուրքերը, հարկերը և պարտադիր այլ վճարները, որոնք ենթակա չեն Հիմնադրամին հետ վերադարձման, ինչպես նաև տրանսպորտային, բեռնման և բեռնաթափման և այլ ծախսումները, որոնք ուղղակիորեն կապված են դրանց ձեռքբերման հետ: Իրացման գուտ արժեքը սովորական գործունեության ընթացքում վաճառքի գնահատված գինն է՝ հանած համարման և վաճառքը կազմակերպելու համար գնահատված ծախսումները:

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ Հիմնադրամը գնահատում է առկա պաշարների իրացման գուտ արժեքը: Հիմնադրամի ղեկավարությունը կիրառում է դատողություն՝ դրանց իրացման գուտ արժեքը որոշելու հարցում՝ ելնելով այդ պաշարների բնույթից: Եթե գնահատման արդյունքում պարզվում է, որ պաշարների իրացման գուտ արժեքն ավելի փոքր է, քան դրանց սկզբնական արժեքը, ապա գրանցված տարբերությունը ծախսագումում համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում:

(ը) Ֆինանսական գործիքներ
Ճանաչում և սկզբնական չափում

Առևտրային դեբիտորական պարտքերի սկզբնական ճանաչումը տեղի է ունենում դրանց, առաջացման օրը: Մյուս բոլոր ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների սկզբնական ճանաչումը տեղի է ունենում, երբ Հիմնադրամը դառնում է գործիքի պայմանագրային դրույթների կողմ:

Ֆինանսական ակտիվի (եթե այն առևտրային դեբիտորական պարտք չէ, որը չի պարունակում էական ֆինանսավորման բաղկացուցիչ) կամ ֆինանսական պարտավորության սկզբնական չափումը տեղի է ունենում իրական արժեքով՝ գումարած, շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չչափվող միավորի համար, գործիքի ձեռքբերմանը կամ թողարկմանն ուղղակիորեն վերագրելի գործարքի հետ կապված ծախսումները: Էական ֆինանսավորման բաղկացուցիչ չպարունակող առևտրային դեբիտորական պարտքի սկզբնական չափումն իրականացվում է գործարքի գնով:

Վարկեր և դեբիտորական պարտքերը ներառում է ֆինանսական ակտիվների հետևյալ դասերը. Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ, բանկային ավանդներ, դեբիտորական պարտքեր և ծախսերի հատուցման գծով դեբիտորական պարտքեր:

Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքները ներառում են կանխիկը և ընթացիկ բանկային հաշիվները:

(i) Դասակարգում և հետագա չափում

Ֆինանսական ակտիվներ

Սկզբնական ճանաչման պահին ֆինանսական ակտիվը դասակարգում է որպես ամորտիզացված արժեքով չափվող, իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ եկամտի միջոցով չափվող պարտքային ներդրում, իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ եկամտի միջոցով չափվող բաժնային ներդրում կամ իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող:

Ֆինանսական ակտիվները չեն վերադասակարգվում սկզբնական ճանաչումից հետո, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ Հիմնադրամը փոխում է ակտիվների կառավարման իր բիզնես մոդելը, որի դեպքում բոլոր այն ֆինանսական ակտիվները, որոնց վրա ազդում է այդ փոփոխությունը, վերադասակարգվում են բիզնես մոդելի փոփոխությանը հաջորդող առաջին հաշվետու ժամանակաշրջանի առաջին օրը:

Ֆինանսական ակտիվը չափվում է ամորտիզացված արժեքով, եթե բավարարում է ստորև ներկայացված երկու պայմանները և նախատեսված չէ որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող.

- ակտիվը պահվում է այնպիսի բիզնես մոդելի շրջանակներում, որի նպատակն է պահել ակտիվը պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքեր հավաքագրելու համար, և
- ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային պայմանները որոշակի ամսաթվերին առաջացում են դրամական միջոցների հոսքեր, որոնք հանդիսանում են միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի գծով հաշվարկված տոկոսների վճարումներ:

Բոլոր ֆինանսական ակտիվները, որոնք դասակարգված չեն որպես ամորտիզացված արժեքով չափվող կամ այլ համապարփակ եկամտի միջոցով իրական արժեքով չափվող, չափվում են իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով: Սկզբնական ճանաչման պահին Հիմնադրամը կարող է անդառնալիորեն նախատեսել ֆինանսական ակտիվը, որն այլապես բավարարում է ամորտիզացված արժեքով կամ այլ համապարփակ եկամտի միջոցով իրական արժեքով չափման պահանջները, որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող, եթե դա թույլ կտա վերացնել կամ էականորեն նվազեցնել հաշվառման անհամապատասխանությունը, որը հակառակ դեպքում կառաջանա:

Ֆինանսական ակտիվներ - Բիզնես մոդելի գնահատում

Հիմնադրամը պորտֆելի մակարդակով գնահատում է այն բիզնես մոդելի նպատակը, որի շրջանակներում պահվում է ակտիվը, քանի որ այս գնահատումը լավագույնս արտացոլում է

գործունեության կառավարման և ղեկավարությանը տեղեկատվության տրամադրման եղանակը: Գնահատման ժամանակ դիտարկվում է հետևյալ տեղեկատվությունը.

- պորտֆելի համար սահմանված քաղաքականությունը և նպատակները և այդ քաղաքականության աշխատանքը գործնականում: Մասնավորապես, արդյոք ղեկավարության ռազմավարությունն ուղղված է պամանագրով նախատեսված տոկոսային եկամտի ստացմանը կամ դրամական միջոցների հոսքերի իրացմանն ակտիվների վաճառքի միջոցով,
- բիզնես մոդելի (և այդ բիզնես մոդելի շրջանակներում պահվող ֆինանսական ակտիվների) արդյունավետության վրա ազդող ռիսկերը և այդ ռիսկերի կառավարման եղանակը,
- ֆինանսական ակտիվների նախորդ ժամանակաշրջանների վաճառքների հաճախականությունը, ծավալը և ժամկետները, վաճառքների պատճառները և ապագա վաճառքների հետ կապված ակնկալիքները:

Ֆինանսական ակտիվների փոխանցումը երրորդ կողմերին այնպիսի գործարքներում, որոնք չեն բավարարում ապահանջման պայմանները, չի դիտարկվում որպես վաճառք այս նպատակի համար և Հիմնադրամը շարունակում է ճանաչել ակտիվները:

Ֆինանսական ակտիվներ - Գնահատում, թե արդյոք պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերը հանդիսանում են միայն մայր գումարի և տոկոսների վճարումներ

Այս գնահատման նպատակների համար «մայր գումարը սահմանվում է որպես ֆինանսական ակտիվի իրական արժեքը սկզբնական ճանաչման պահին: «Տոկոսը սահմանվում է որպես փողի ժամանակային արժեքի և որոշակի ժամանակահատվածում չմարված մայր գումարի հետ կապված պարտքային ռիսկի և փոխատվության հետ կապված այլ հիմնական ռիսկերի և ծախսերի (օրինակ՝ իրացվելիության ռիսկի և վարչական ծախսերի), ինչպես նաև շահույթի մարժայի հատուցում:

Գնահատելիս, թե արդյոք պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերը հանդիսանում են միայն մայր գումարի և տոկոսների վճարումներ, Հիմնադրամը դիտարկում է գործիքի պայմանագրային պայմանները: Այստեղ ներառվում է այն գնահատումը, թե արդյոք ֆինանսական ակտիվը պարունակում է այնպիսի պայմանագրային պայման, որը կարող է այնպես փոխել պայմանագրային դրամական միջոցների ժամկետը կամ գումարը, որ ֆինանսական ակտիվը չի բավարարի այդ պայմանը: Այս գնահատումն իրականացնելիս Հիմնադրամը դիտարկում է հետևյալը.

- պայմանական դեպքերը, որոնք կարող են փոխել դրամական միջոցների գումարը կամ ժամկետները,
- վաղաժամկետ մարման և գործողության ժամկետի երկարաձգման պայմանները,
- պայմանները, որոնք սահմանափակում են Հիմնադրամի պահանջը որոշակի ակտիվներից առաջացող դրամական միջոցների հոսքերի նկատմամբ (օրինակ՝ ոչ վերադարձնելի ֆինանսական ակտիվից):

Վաղաժամկետ մարման պայմանը համապատասխանում է միայն մայր գումարի և տոկոսների վճարում հանդիսանալու չափանիշին, եթե վաղաժամկետ մարման գումարը, ըստ էության, իրենից ներկայացնում է մայր գումարի և չմարված մայր գումարի վրա հաշվարկված տոկոսների չվճարված գումարները, որոնք կարող են ներառել լրացուցիչ ողջամիտ հատուցում պայմանագրի վաղաժամկետ դադարեցման համար:

Ֆինանսական ակտիվներ - Հետագա չափում, շահույթ և վնաս

Ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվները հետագայում չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Ամորտիզացված արժեքը նվազեցվում է արժեզրկումից կորստի չափով: Տոկոսային եկամուտը, փոխարժեքային տարբերություններից առաջացող շահույթը և վնասը և արժեզրկումից կորուստները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում: Ապահանջումից առաջացող շահույթը կամ վնասը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում:

Ֆինանսական պարտավորություններ - Դասակարգում, հետագա չափում, շահույթ և վնաս

Ֆինանսական պարտավորությունները դասակարգվում են որպես ամորտիզացված արժեքով չափվող և հետագայում չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Տոկոսային ծախսը և փոխարժեքային տարբերություններից առաջացող շահույթը և վնասը ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում: Ապաճանաչումից առաջացող ցանկացած շահույթը կամ վնասը նույնպես ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում:

(ii) Ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների փոփոխություն
Ֆինանսական ակտիվներ

Եթե ֆինանսական ակտիվի պայմանները փոխվում են, Հիմնադրամը գնահատում է, թե արդյոք փոփոխված ակտիվից առաջացող դրամական միջոցների հոսքերը նշանակալիորեն տարբեր են: Եթե դրամական միջոցների հոսքերը նշանակալիորեն տարբեր են («նշանակալի փոփոխություն»), ապա սկզբնական ֆինանսական ակտիվից առաջացող դրամական միջոցների հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները համարվում են ուժը կորցրած: Այս դեպքում սկզբնական ֆինանսական ակտիվն ապաճանաչվում է և ճանաչվում է նոր ֆինանսական ակտիվ՝ իրական արժեքով:

Հիմնադրամն իրականացնում է փոփոխության նշանակալի լինելու քանակական և որակական գնահատում, այսինքն, գնահատում է, թե արդյոք սկզբնական ֆինանսական ակտիվից առաջացող դրամական միջոցների հոսքերը նշանակալիորեն տարբերվում են փոփոխված կամ փոխարինող ֆինանսական ակտիվից առաջացող դրամական միջոցների հոսքերից: Հիմնադրամը գնահատում է փոփոխության նշանակալի լինելը քանակական և որակական գործոնների հիման վրա հետևյալ հերթականությամբ՝ որակական գործոններ, քանակական գործոններ, որակական և քանակական գործոնների համատեղ ազդեցություն:

Եթե դրամական միջոցների հոսքերը նշանակալիորեն տարբեր են, ապա սկզբնական ֆինանսական ակտիվից առաջացող դրամական միջոցների հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները համարվում են ուժը կորցրած: Այս գնահատումն իրականացնելիս Հիմնադրամը կիրառում է ֆինանսական պարտավորությունների ապաճանաչման ուղեցույցին նմանատիպ ուղեցույց:

Հիմնադրամը եզրահանգում է, որ փոփոխությունը նշանակալի է ելնելով հետևյալ որակական գործոններից.

- ֆինանսական ակտիվի արտարժույթի փոփոխություն,
- գրավի կամ ապահովվածության այլ միջոցների փոփոխություն,
- ֆինանսական ակտիվի պայմանների այնպիսի փոփոխություն, որի արդյունքում միայն մայր գումարի և տոկոսների վճարում հանդիսանալու չափանիշը չի բավարարվում (օրինակ՝ փոխարկման պայմանի ավելացում):

Եթե ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող փոփոխված ֆինանսական ակտիվից առաջացող դրամական միջոցների հոսքերը նշանակալիորեն տարբեր չեն, փոփոխությունը չի հանգեցնում ֆինանսական ակտիվի ապաճանաչմանը: Այս դեպքում, Հիմնադրամը վերահաշվարկում է ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքը և համախառն հաշվեկշռային արժեքի ճշգրտումից առաջացող գումարը ճանաչում է որպես փոփոխության գծով շահույթ կամ վնաս՝ շահույթի կամ վնասի կազմում: Ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքը վերահաշվարկվում է որպես ֆինանսական ակտիվի սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքով գեղչված, վերանայված կամ փոփոխված պայմանագրային դրամական միջոցների ներկա արժեք: Ցանկացած կրած ծախսերը կամ վճարված վճարները ճշգրտում են փոփոխված ֆինանսական ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը և ամորտիզացվում են փոփոխված ֆինանսական ակտիվի գործողության մնացած ժամկետի ընթացքում:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Հիմնադրամն ապաճանաչում է ֆինանսական պարտավորությունը, երբ փոխվում են վերջինիս պայմանները և երբ փոփոխված պայմաններով պարտավորության գծով դրամական միջոցների հոսքերը նշանակալիորեն տարբեր են: Այս դեպքում փոփոխված պայմանների հիման վրա

ճանաչվում է նոր ֆինանսական պարտավորություն՝ իրական արժեքով: Մարված ֆինանսական պարտավորության և փոփոխված պայմաններով նոր ֆինանսական պարտավորության հաշվեկշռային արժեքների տարբերությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում:

Եթե փոփոխությունը (կամ փոխարինումը) չի հանգեցնում ֆինանսական պարտավորության ապահանջմանը, Հիմնադրամը կիրառում է այն հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը, համաձայն որի ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքը ճշգրտվում է, երբ փոփոխությունը չի հանգեցնում ֆինանսական ակտիվի ապահանջման, այսինքն, Հիմնադրամը ճանաչում է փոփոխության (կամ փոխարինման) արդյունքում առաջացող ֆինանսական պարտավորության ամորտիզացված արժեքի ճշգրտումը շահույթում կամ վնասում փոփոխության (կամ փոխարինման) ամսաթվի դրությամբ:

Գոյություն ունեցող ֆինանսական պարտավորությունների գծով դրամական միջոցների հոսքերի փոփոխությունները չեն համարվում փոփոխություն, եթե հանդիսանում են գործող պայմանագրային պայմանների արդյունք:

Հիմնադրամն իրականացնում է փոփոխության նշանակալի լինելու քանակական և որակական գնահատում դիտարկելով որակական գործոնները, քանակական գործոնները և որակական և քանակական գործոնների համատեղ ազդեցությունը: Հիմնադրամը եզրահանգում է, որ փոփոխությունը նշանակալի է հետևյալ որակական գործոնների հիման վրա.

- ֆինանսական պարտավորության արտաբաժնային փոփոխություն,
- գրավի կամ ապահովվածության այլ միջոցների փոփոխություն,
- փոխարկման պայմանի ավելացում,
- ֆինանսական պարտավորության ստորադասության փոփոխություն:

Քանակական գնահատման համար պայմանները նշանակալիորեն տարբեր են, եթե նոր պայմանների համաձայն դրամական միջոցների հոսքերի զեղչված ներկա արժեքը, ներառյալ՝ վճարված վճարները (առանց ստացված վճարների)՝ զեղչված սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքով, առնվազն 10 տոկոսով տարբերվում է սկզբնական ֆինանսական պարտավորության գծով մնացած դրամական միջոցների հոսքերի զեղչված ներկա արժեքից: Եթե պարտքային գործիքների փոխարինումը կամ վերջիններիս պայմանների փոփոխությունը հաշվառվում է որպես մարում, ապա ցանկացած կրած ծախսերը կամ վճարված վճարները ճանաչվում են որպես մարումից շահույթի կամ վնասի մաս: Եթե փոխարինումը կամ պայմանների փոփոխությունը չի հաշվառվում որպես մարում, ապա ցանկացած կրած ծախսերը կամ վճարված վճարները ճշգրտում են պարտավորության հաշվեկշռային արժեքը և ամորտիզացվում են փոփոխված պարտավորության գործողության մնացած ժամկետի ընթացքում:

(iii) Ապահանջում

Ֆինանսական ակտիվներ

Հիմնադրամն ապահանջում է ֆինանսական ակտիվը, երբ ֆինանսական ակտիվից առաջացող դրամական հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները կորցնում են իրենց ուժը, կամ երբ փոխանցում է ֆինանսական ակտիվից դրամական հոսքերի ստացման պայմանագրային իրավունքներն այնպիսի գործարքում, որում փոխանցվում են ֆինանսական ակտիվի սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն ու հատույցները, կամ որում, Հիմնադրամը ոչ փոխանցում է, ոչ էլ պահպանում է սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն ու հատույցները և չի պահպանում վերահսկողությունը ֆինանսական ակտիվի նկատմամբ:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Հիմնադրամն ապահանջում է ֆինանսական պարտավորությունը, երբ պայմանագրում նշված պարտականությունը կատարվում է կամ չեղյալ է համարվում կամ ուժը կորցնում է: Հիմնադրամը նաև ապահանջում է ֆինանսական պարտավորությունը, երբ փոփոխվում են վերջինիս

պայմանները և երբ փոփոխված պարտավորությունից առաջացող դրամական միջոցների հոսքերը նշանակալիորեն տարբեր են, որի դեպքում փոփոխված պայմանների հիման վրա ճանաչվում է նոր ֆինանսական պարտավորություն՝ իրական արժեքով:

Ֆինանսական պարտավորության ապահանջման ժամանակ մարված հաշվեկշռային արժեքի և վճարված հատուցման (ներառյալ՝ փոխանցված ոչ դրամային ակտիվները կամ ստանձնած

պարտավորությունները) միջև տարբերությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում:

(iv) Հաշվանցում

Ֆինանսական ակտիվները և ֆինանսական պարտավորությունները հաշվանցվում են և ներկայացվում են զուտ գումարով ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում միայն այն դեպքում, երբ Հիմնադրամն ունի գումարները հաշվանցելու ներկայումս իրագործելի իրավաբանորեն ամրագրված իրավունք, ինչպես նաև հաշվարկը զուտ հիմունքով իրականացնելու կամ միաժամանակ ակտիվն իրացնելու և պարտավորությունը մարելու մտադրություն:

(թ) Արժեզրկում

(i) Ոչ ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ

Ֆինանսական գործիքներ և պայմանագրային ակտիվներ

Հիմնադրամը ճանաչում է սպասվող պարտքային վնասի գծով պահուստ ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվների համար:

Հիմնադրամն առևտրային դեբիտորական պարտքերի վնասի գծով պահուստը չափում է ֆինանսական գործիքի գործողության ամբողջ ժամկետի ընթացքում սպասվող պարտքային վնասին հավասար գումարի չափով:

Երբ Հիմնադրամը որոշում է, թե արդյոք տեղի է ունեցել ֆինանսական ակտիվի գծով պարտքային ռիսկի էական ան սկզբնական ճանաչումից հետո և երբ գնահատում է սպասվող պարտքային վնասը, այն դիտարկում է ողջամիտ և հիմնավորված տեղեկատվությունը, որը տեղին է և հասանելի առանց անհարկի ծախսերի կամ ջանքերի: Գնահատումը ներառում է թե՛ քանակական և թե՛ որակական տվյալները, ինչպես նաև Հիմնադրամի նախկին փորձի և պարտքի հիմնավորված գնահատման վրա հիմնված վերլուծությունը: Հեռանկարի վերաբերյալ տեղեկատվությունը չի ներառվում ֆինանսական ակտիվների կարճաժամկետ բնույթի պատճառով:

Հիմնադրամը ենթադրում է, որ տեղի է ունեցել ֆինանսական ակտիվի գծով պարտքային ռիսկի էական ան, եթե այն ավելի քան 90 օր ժամկետանց է:

Հիմնադրամը համարում է, որ ֆինանսական ակտիվի գծով պարտականությունները չեն կատարվել, եթե՝

- հավանական չէ, որ պարտապանը ամբողջությամբ կկատարի պարտքի հետ կապված իր պարտականություններն Հիմնադրամի նկատմամբ, կամ
- ֆինանսական ակտիվն ավելի քան 365 օր ժամկետանց է:

Ֆինանսական գործիքի գործողության ամբողջ ժամկետի ընթացքում սպասվող պարտքային վնասն իրենից ներկայացնում է այն սպասվող պարտքային վնասը, որն առաջանում է պարտավորությունների չկատարման բոլոր հնարավոր դեպքերի արդյունքում ֆինանսական գործիքի ակնկալվող գործողության ամբողջ ժամկետի ընթացքում:

Սպասվող պարտքային վնասի գնահատման ժամանակ դիտարկվող առավելագույն ժամկետն իրենից ներկայացնում է առավելագույն պայմանագրային ժամկետը, որի ընթացքում Հիմնադրամը ենթարկվում է պարտքային ռիսկի:

Սպասվող պարտքային վնասի չափում

Սպասվող պարտքային վնասն իրենից ներկայացնում է պարտքային վնասի հավանականությունից ելնելով կշռված պարտքային վնասի գնահատականը: Պարտքային վնասը չափվում է որպես բոլոր պակասող դրամական միջոցների ներկա արժեք (այսինքն՝ որպես տարբերություն այն դրամական միջոցների հոսքերի միջև, որոնք Հիմնադրամը պետք է ստանա պայմանագրի համաձայն, և որոնք ակնկալում է ստանալ):

Առևտրային դեբիտորական պարտքերի կարճ ժամկետի պատճառով սպասվող պարտքային վնասը չի գեղջվում:

Սպասվող պարտքային վնասի ներկայացումը ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում

Ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվների վնասի գծով պահուստը նվազեցվում է այդ ակտիվների համախառն հաշվեկշռային արժեքից:

Դուրսգրում

Ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքը դուրս է գրվում, եթե Հիմնադրամը չունի ողջամիտ հիմքեր ակնկալելու ֆինանսական ակտիվի ամբողջական կամ մասնակի փոխհատուցումը: Իր հաճախորդների համար Հիմնադրամը կիրառում է համախառն հաշվեկշռային արժեքի դուրսգրման քաղաքականություն ֆինանսական ակտիվի ավելի քան երեք տարի ժամկետանց լինելու դեպքում հիմք ընդունելով որ դա ողջամիտ ժամանակահատված է: Դուրսգրված ֆինանսական ակտիվները կարող են դեռևս հանդիսանալ կատարողական գործողությունների առարկա՝ հասանելիք գումարների փոխհատուցման հետ կապված Հիմնադրամի ընթացակարգերի հետ համապատասխանությունն ապահովելու համար:

(ժ) Պետական շնորհներ

Պետական շնորհը չի ճանաչվում, քանի դեռ չկա հիմնավորված երաշխիք, որ Հիմնադրամը կատարելու է դրան կից բոլոր պայմանները, և որ շնորհը ստացվելու է:

Պետական շնորհները, որոնց հիմնական պայմանը Հիմնադրամի կողմից ոչ ընթացիկ ակտիվներ գնելը, կառուցելը կամ այլ կերպ ձեռք բերելն է, ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչվում են որպես հետաձգված եկամուտ և սխտեմատիկորեն փոխանցվում են տարվա արդյունք՝ համապատասխան ակտիվի օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում:

Այլ պետական շնորհները ճանաչվում են սխտեմատիկ հիմունքով եկամուտ այն ժամանակաշրջանում, որի ընթացքում դրանք փոխհատուցում են համապատասխան ծախսումները, որոնց համար դրանք ստացվել են:

Պետական շնորհը, որը հատկացվում է Հիմնադրամին՝ ի հատուցում արդեն կրած ծախսերի կամ վնասների, կամ որպես շտապ ֆինանսական օգնություն՝ առանց հետագա համապատասխան ծախսումներ կրելու, ճանաչվում է որպես եկամուտ այն հաշվետու ժամանակաշրջանում, երբ դառնում է ստացման ենթակա:

(ի) Պահուստներ

Պահուստը ճանաչվում է, երբ Հիմնադրամը՝ որպես անցյալ դեպքերի արդյունք, ունի ընթացիկ իրավական կամ կառուցողական պարտավորություն, որը հնարավոր է արժանահավատորեն գնահատել, և հավանական է, որ այդ պարտավորությունը մարելու նպատակով կպահանջվի տնտեսական օգուտների արտահոսք: Պահուստները որոշվում են ակնկալվող դրամական միջոցների ապագա հոսքերը գեղջելով հարկումից առաջ այն դրույքով, որն արտացոլում է տվյալ շուկայում դրամի ժամանակային արժեքը և այդ պարտավորությանը հատուկ ռիսկերը: Չեղյի վերականգնումը ճանաչվում է որպես ֆինանսական ծախս:

(i) Վարձակալություն

(ii) Կարճաժամկետ և ցածրարժեք վարձակալություններ

Հիմնադրամը կիրառում է ՖՀՄՄ 16 սանդարտով նախատեսված կարճաժամկետ վարձակալության ճանաչման ազատումը մեքենաների և սարքավորումների և գրասենյակային գույքի կարճաժամկետ վարձակալության դեպքում: Սրանք այն վարձակալություններն են, որոնց ժամկետը մինչև 12 ամիս է և չեն պարունակում գնման տարբերակ:

Կարճաժամկետ վարձակալության վարձավճարները ճանաչվում են որպես ծախս գծային հիմունքով վարձակալության ժամկետի ընթացքում:

4 Դեռևս չկիրառվող նոր ստանդարտներ և մեկնաբանություններ

Մի շարք նոր ստանդարտներ, ստանդարտների փոփոխություններ և մեկնաբանություններ չէին գործում 2021թ. հունվարի 1-ից և չեն կիրառվել այս ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս, թեև դրանց վաղաժամկետ կիրառումը թույլատրվում է: Այնուամենայնիվ, այս ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս Հիմնադրամը ժամանակից շուտ չի կիրառել նոր կամ փոփոխված ստանդարտները:

5 Նվիրատվություններից եկամուտ

հազ. դրամ	2021թ.	2020թ.
Եկամուտներին վերաբերող շնորհներից	971,964	831,923
Ակտիվներին վերաբերող շնորհներից	175,432	146,928
	1,147,396	978,851

6 Այլ եկամուտ

հազ. դրամ	2021թ.	2020թ.
Ապրանքների վաճառքից հասույթ	72,206	93,374
Գիտական տնտեսական պայմանագրերից եկամուտ	30,704	75,026
Վարձակալությունից եկամուտ	31,929	16,520
Այլ եկամուտ	35,516	21,095
	170,355	206,015

Գիտական տնտեսական պայմանագրերից եկամուտը ներկայացնում է Գերմանիայի Գեյզի և Շվեյցարական Ատլաս համագործակցային պայմանագրի շրջանակներում մատուցված ծառայությունների գծով ճանաչված եկամուտները:

7 Շահութահարկի գծով փոխհատուցում

Հիմնադրամը շահութահարկը վճարում է 18% դրույքով (2020թ.՝ 18%):

(ա) Շահույթում կամ վնասում ճանաչված շահութահարկ

հազ. դրամ	2021թ.	2020թ.
Ընթացիկ հարկ	(77)	-2,733
Հետաձգված հարկ	69,768	7,933
	69,691	5,200

Արդյունավետ հարկային դրույքի համադրում

	2021թ.		2020թ.	
	հազ. դրամ	%	հազ. դրամ	%
Շահույթ/(վնաս) մինչև հարկումը	(62,147)	100	14,428	100
Շահութահարկի հաշվարկ կիրառելի հարկային դրույքով	(11,186)	-18	2597	18
	(58,505)	-94	-7,797	-54
Հարկային դրույքաչափի փոփոխության ազդեցություն	-	-	0	0
	(69,691)	-112	(5200)	-36

(գ) Հետաձգված հարկային ակտիվներ/(պարտավորություններ)

հազ. դրամ	Մնացորդը առ 1 հունվարի 2021թ.	Շահույթում կամ վնասում ճանաչված	Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2020թ.
Հիմնական միջոցներ	(236,025)	61,692	(174,333)
Դեբիտորական պարտքեր	-	191	191
Չօգտագործ. արձակուրդ.մաս	-	7,885	7,885
	(236,025)	69,768	(166,257)

8 Հիմնական միջոցներ

հազար դրամ	Հողամաս	Շենք, շինություններ	Մեքենա արքավորումներ	Տրանսպորտային միջոցներ	Արտադրական և տնտեսական գույք, գործիքներ	Զշահագործվող ՀՄ	Այլ հիմնական միջոցներ	Ճշգրտումներ	Ընդամենը
Սկզբնական արժեք									
2020թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	496,069	2,035,923	979,236	63,366	20,575	12,711	35,872	926,696	4,570,448
Ավելացում	-	-	37,605	-	-	(11,145)	16,815	-	43,275
Կապիտալացում	-	10,136	658	156	-	-	-	-	10,950
2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	496,069	2,046,059	1,017,499	63,522	20,575	1,566	52,687	926,696	4,624,673
Ավելացում	-	-	358,733	-	1,789	2,204	52,210	-	414,936
Կապիտալացում	-	634	1,853	-	8	-	4,048	-	6,543
Դուրսգրում	-	-	(2,871)	-	-	-	-	-	(2,871)
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	496,069	2,046,692	1,375,214	63,522	22,373	3,770	108,945	926,696	5,043,281
Կուտակված մաշվածություն									
2020թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	-	451,536	589,499	51,802	14,675	-	20,137	833,849	1,961,498
Տարվա ծախս	-	113,846	29,353	4,708	1,764	-	2,375	-	152,046
2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	-	565,382	618,852	56,510	16,439	-	22,512	833,849	2,113,544
Տարվա ծախս	-	114,840	63,971	4,707	1,575	-	6,775	-	191,868
Օտարում	-	-	(1,952)	-	-	-	-	-	(1,952)
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	-	680,222	680,871	61,217	18,014	-	29,287	833,849	2,303,460
Հաշվեկշռային արժեք									
2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	496,069	1,480,677	398,647	7,012	4,136	1,566	30,175	92,847	2,511,127
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	496,069	1,366,470	694,343	2,305	4,359	3,770	79,658	92,847	2,739,821

Հաշվետու ամսաթվի դրությամբ Հիմնադրամը գրավադրված հիմնական միջոցներ չունի:

Հիմնադրամի շենքերը 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ վերագնահատվել են անկախ գնահատողների կողմից: Վերագնահատումից աճը վերագրվել է վերագնահատման պահուստին:

Հիմնական միջոցների «Ծենքեր և շինություններ» դասում հաշվառվում են անհատույց ստացված շենքեր և շինություններ 117,321 հազար դրամ (2020թ.-ին՝ 117,321 հազար դրամ): Այս շենքերն ու շինությունները Հիմնադրամին են հանձնվել ՀՀ կառավարության 2011թ. սեպտեմբերի 1-ի թիվ 1301-Ն որոշման համաձայն, որով «Ա. Ի. Ալիխանյանի անվան ազգային գիտական լաբորատորիա» պետական ոչ առևտրային կազմակերպությունը վերակազմավորվել է որպես «Ա. Ի. Ալիխանյանի անվան ազգային գիտական լաբորատորիա (Երևանի ֆիզիկայի ինստիտուտ)» հիմնադրամ:

2021թ.-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 699,104 հազար դրամ սկզբնական արժեք ունեցող հիմնական միջոցներ (2020թ.-ին՝ 633,689 հազար դրամ) հաշվառվում են զրո հաշվեկշռային արժեքով:

Հիմնադրամի «Ծենքեր և շինություններ» դասում հաշվառվող հիմնական միջոցների մի մասը տրված է գործառնական վարձակալության: Վարձակալական եկամուտը 2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ընթացքում կազմել է 31,929 հազար դրամ (2020թ. 16,520 հազար դրամ), որը ներառված է այլ եկամուտում վարձակալությունից եկամուտ հոդվածում (տե՛ս ծանոթագրություն 6):

9 Պաշարներ

հազ. դրամ	2021թ.	2020թ.
Նյութեր	112021	129810
Թանկարժեք մետաղներ և քարեր	5992	5990
Այլ պաշարներ	24889	5695
	142,902	141,495

Տարվա ընթացքում ծախս նանաչված պաշարների գումարը կազմում է 21468 հազար դրամ (2020թ.՝ 17067 հազար դրամ): Հաշվետու տարում տեղի չի ունեցել պաշարների արժեզրկման հակադարձում: Հաշվետու ամսաթվի դրությամբ Հիմնադրամի պաշարները գրավադրված չեն:

10 Դեբիտորական պարտքեր և կանխավճարներ

հազ. դրամ	2021թ.	2020թ.
Առևտրային դեբիտորական պարտքեր	49,760	48,916
Սպասվող պարտքային վնասի պահուստ	(1,063)	(1,063)
Չուտ դեբիտորական պարտքեր	48,697	47,853
Տրված կանխավճարներ	285	95
Դեբիտորական պարտքեր պետական բյուջեից	80	19,397
Պարտատոմսերի գծով	-	0
Այլ դեբիտորական պարտքեր	3,998	3,114
	53,060	70,459

Դեբիտորական պարտքերի զուտ հաշվեկշռային արժեքը համարվում է իրական արժեքի խելամիտ գնահատում:

2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ դեբիտորական պարտքերի մնացորդը ներառում է գործառնական վարձակալության գծով Հիմնադրամի վարձակալների պարտքը՝ 18634 հազար դրամ (2020թ. դեկտեմբերի 31-ին՝ 14593 հազար դրամ):

11 Ժամկետային ավանդներ

հազ. դրամ	2021թ.	2020թ.
Ներդրված ավանդներ	0	55,000
Ավանդի գծով հաշվեգրված տոկոսներ	0	278
	0	55,278

Ավանդները ներդրված են եղել «Ակրա-Կրեդիտ Ազրիկոյ Բանկը ՓԲԸ-ում: Մինչև 2021թ սեպտեմբեր ամիսը փուլ առ փուլ չեղարկվել է ավանդի պայմանագիրը, և առ 31.12.2021թ. ավանդի մասով գումար չունենք:

12 Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

հազ. դրամ	2021թ.	2020թ.
Ընթացիկ բանկային հաշիվներ արժույթով	284,619	80067
Ընթացիկ բանկային հաշիվներ արտարժույթով	95,649	96240
Կանխիկը դրամարկղում	370	68
	380,638	176375

13 Ակտիվներին վերաբերող շնորհներ

հազ. դրամ	2021թ.	2020թ.
Տարեսկզբի դրությամբ	802673	924,218
Շնորհների ստացում	371853	21,732
Տեղափոխում եկամտին վերաբերող շնորհներից	41720	22,405
Շնորհների վերադարձ	-163589	-18,754
Շնորհից եկամտի ճանաչում	(159293)	-146,928
Տեղափոխում եկամտին վերաբերող շնորհներին	-2801	
Տարեվերջի դրությամբ	890563	802673

«Վ կրթության և գիտության նախարարության գիտության պետական կոմիտեից ստացված ֆինանսավորմամբ 2021թ. ընթացքում Հիմնադրամը շենքերի և շինությունների կապիտալ վերանորոգումներ չի կատարել, ձեռք է բերվել համակարգչային տեխնիկա, սարքավորումներ և այլ գույք:

14 Եկամուտներին վերաբերող շնորհներ

հազ. դրամ	2021թ.	2020թ.
Տարեսկզբի դրությամբ	193134	135261
Շնորհների ստացում	1262656	912829
Տեղափոխում ակտիվներին վերաբերող շնորհներին	(41720)	(22405)
Շնորհների վերադարձ	(2186)	-628
Շնորհից եկամտի ճանաչում	(971964)	(831923)
Տարեվերջի դրությամբ	439920	193134

Տարվա ընթացքում ավելացումները ներկայացնում են «Վ կրթության և գիտության նախարարության գիտության կոմիտեից ստացված դրամաշնորհները:



15 Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր

հազ. դրամ	2021թ.	2020թ.
Առևտրային կրեդիտորական պարտքեր	107,265	19,424
Ստացված կանխավճարներ	13,999	2
Փոխհատուցումներ աշխատակիցներին	44,249	35,328
Վճարվելիք հարկեր և պարտավորություններ	28,438	27,361
Այլ	-	53
	193,951	82,168

2021թ. ստացված կանխավճարները ներկայացնում էին DESI միջազգային գիտական համագործակցության շրջանակներում ստացված գումարները:

«Փոխհատուցումներ աշխատակիցներին» հոդվածի մնացորդը՝ ներկայացնում է 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ աշխատակիցների կողմից չօգտագործված արձակուրդային օրերի գծով հաշվարկված պահուստի գումարը՝ 43,809 հազար դրամ գծով պարտավորությունը՝ 440 հազար դրամ:

16 Զուտ ակտիվներ

(ա) Վերագնահատման պահուստ

Վերագնահատման պահուստն առաջանում է շենքերի վերագնահատման արդյունքում: Վերագնահատված շենքերի շահագործմանը զուգընթաց և դրանց օտարման ժամանակ վերագնահատման պահուստը հաշվեգրվում է ուղղակիորեն կուտակված արդյունքին:

17 Իրական արժեք և ռիսկերի կառավարում

(ա) Իրական արժեք

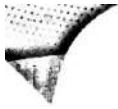
Բոլոր ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների գնահատված իրական արժեքը մոտավորապես համապատասխանում է վերջիններիս հաշվեկշռային արժեքին:

(բ) Ֆինանսական ռիսկերի կառավարում

Ֆինանսական գործիքներն օգտագործելիս Հիմնադրամը ենթարկվում է հետևյալ ռիսկերին. պարտքային ռիսկ (Ծանոթագրություն 17(գ)), իրացվելիության ռիսկ (Ծանոթագրություն 17(դ)), շուկայական ռիսկ (Ծանոթագրություն 17(ե)):

Ղեկավարությունը պատասխանատվություն է կրում Հիմնադրամի ռիսկերի կառավարման համակարգի մշակման և վերահսկողության համար:

Հիմնադրամի ռիսկերի կառավարման քաղաքականության նպատակն է բացահայտել և վերլուծել այն ռիսկերը, որոնց ենթարկվում է Հիմնադրամը, սահմանել ռիսկերի համապատասխան սահմանաչափեր և վերահսկման մեխանիզմներ, ինչպես նաև վերահսկել ռիսկերի մակարդակները և դրանց համապատասխանությունը որոշված սահմանաչափերին: Ռիսկերի կառավարման քաղաքականությունը և համակարգերը կանոնավոր կերպով վերանայվում են՝ շուկայական պայմանների ու Հիմնադրամի գործունեության փոփոխություններն արտացոլելու նպատակով:



«Ա. Բ. Ալիխանյանի անվան ազգային գիտական ինստիտուտ» հիմնադրամ 2021թ. ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
 դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

Տարբեր ընթացակարգերի միջոցով Հիմնադրամը նպատակ ունի ձևավորել վերահսկման կանոնակարգված ու կառուցողական միջավայր, որտեղ բոլոր աշխատակիցները կունենան հստակ սահմանված դերեր և պարտականություններ:

(գ) Պարտքային ռիսկ

Պարտքային ռիսկը ֆինանսական վնաս կրելու ռիսկն է, երբ ֆինանսական գործիքի պայմանագրային կողմն ի վիճակի չի լինում կատարել իր պարտավորությունները Հիմնադրամի նկատմամբ: Պարտքային ռիսկն առաջանում է հիմնականում դեբիտորական պարտքերի, ժամկետային ավանդների և բանկային հաշիվների մնացորդների գծով:

Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր

Պարտքային ռիսկին Հիմնադրամի ենթարկվածությունը հիմնականում կախված է յուրաքանչյուր պատվիրատուի կամ շնորհատու կազմակերպության առանձնահատկություններից: Այնուամենայնիվ, ղեկավարությունը դիտարկում է նաև Հիմնադրամի պատվիրատուների և շնորհատուների կառուցվածքը, ներառյալ նրանց երկրների կողմից հանձն առնված պարտավորությունների չկատարման ռիսկը, քանի որ այս գործոնները կանող են ազդեցություն ունենալ պարտքային ռիսկի վրա, մասնավորապես ներկայիս վատթարացող տնտեսական պայմաններում:

Հիմնադրամը առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքերի մասով գրավ չի պահանջվում:

2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Հիմնադրամը սահմանել է սպասվող պարտքային վնասի պահուստ:

Ստորև ներկայացված է պարտքային ռիսկի և սպասվող պարտքային վնասի վերաբերյալ տեղեկատվություն առևտրային դեբիտորների վերաբերյալ:

31 դեկտեմբերի 2021թ. հազ. դրամ	Միջին կշռված վնասի տոկոս	Համախառն հաշվեկշռային արժեք	Արժեզրկված պահուստ
Ոչ ժամկետանց	0%	48,697	-
Ժամկետանց ավել քան 365 օր	100%	1,063	(1,063)
		49,760	(1,063)

(դ) Իրացվելիության ռիսկ

Իրացվելիության ռիսկը ենթադրում է, որ Հիմնադրամը կունենա դժվարություններ՝ իր ֆինանսական պարտավորությունների հետ կապված պարտականությունները կատարելիս, որոնց մարումը պահանջում է դրամական միջոցների կամ մեկ այլ ֆինանսական ակտիվի տրամադրում: Իրացվելիության ռիսկի կառավարման հարցում Հիմնադրամի մտաեցումն է ապահովել բավարար իրացվելիություն բնականոն և արտակարգ իրավիճակներում պարտավորությունները կատարելու համար՝ առանց անընդունելի կորուստներ կրելու կամ Հիմնադրամի համբավը վտանգելու:

(ե) Ծուկայական ռիսկ

Ծուկայական ռիսկը Հիմնադրամի եկամտի կամ նրա ֆինանսական գործիքների արժեքի փոփոխության ռիսկն է շուկայական գների, այդ թվում փոխարժեքի դրույքների, տոկոսարդույքների և բաժնետոմսերի գների փոփոխության արդյունքում: Ծուկայական ռիսկի կառավարման նպատակը ռիսկի այնպիսի կառավարումն ու վերահսկումն է, որը թույլ կտա պահպանել այս ռիսկին ենթարկվածության աստիճանը ընդունելի սահմաններում միաժամանակ ապահովելով ռիսկի դիմաց եկամտաբերության օպտիմալացումը:

Արտարժույթի ռիսկ

Հիմնադրամը ենթարկվում է արտարժույթի ռիսկին այնքանով, որքանով արտարժույթները, որոնցով արտահայտված են բանկային հաշիվների դրամական միջոցները և դեբիտորական

«Ա.Ի. Ալիխանյանի անվան ազգային գիտական լաբորատորիա (Երևանի
ֆիզիկայի ինստիտուտ)» հիմնադրամ 2021թ.
դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա

ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

պարտքերը, չեն համապատասխանում Հիմնադրամի ֆունկցիոնալ արժույթին: Այս գործարքները
հիմնականում արտահայտված են ԱՄՆ դոլարով, Եվրոյով, Շվեյցարական ֆրանկով և ՌԴ ռուբլով:

Ստորև ներկայացված է Հիմնադրամի ենթարկվածությունն արտարժույթային ռիսկին:

	ԱՄՆ			ԱՄՆ		
	դոլարով	Եվրոյով	Այլ	դոլարով	Եվրոյով	Այլ
	արտահայտված	արտահայտված	2021թ.	արտահայտված	արտահայտված	2020թ.
	2021թ.	2021թ.		2020թ.	2020թ.	
Դեբիտորական պարտքեր	429	915	1920	13652	-	4887
Ընթացիկ բանկային հաշիվներ արտարժույթով	140092	34563	119771	628	82557	13054
	140521	34563	121691	14280	82557	17941

Տարվա ընթացքում կիրառվել են արտարժույթի հետևյալ փոխարժեքները՝

ՀՀ դրամ	Միջին փոխարժեք		Փոխարժեքը հաշվետու ամսաթվի դրությամբ	
	2021թ.	2020թ.	2021թ.	2020թ.
1 ԱՄՆ դոլար/ՀՀ դրամ	503,81	522,59	480,14	489,20
1 Եվրո/ՀՀ դրամ	596,65	558,39	542,61	641,11

Զգայունության վերլուծություն

Դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ՀՀ դրամի փոխարժեքի ողջամտորեն հնարավոր արժևորումը (արժեզրկումը) ԱՄՆ դոլարի և Եվրոյի նկատմամբ կազդեր արտարժույթով արտահայտված ֆինանսական գործիքների չափման և շահույթի կամ վնասի վրա ստորև ներկայացված գումարների չափով: Վերլուծության ժամանակ ենթադրվում է, որ մյուս բոլոր փոփոխականները, մասնավորապես տոկոսադրույքները, կմնան անփոփոխ և հաշվի չի առնվում կանխատեսվող վաճառքների և գնումների ազդեցությունը:

հազ. դրամ	Արժևորում	Արժեզրկում
	Շահույթ կամ վնաս	Շահույթ կամ վնաս
31 դեկտեմբերի 2021թ.		
ԱՄՆ դոլար (10% շարժ)	(14052)	14052
Եվրո (10% շարժ)	(3456)	3456
դեկտեմբերի 2020թ.		
ԱՄՆ դոլար (10% շարժ)	(1428)	1428
Եվրո (10% շարժ)	(8256)	8256

18 Կապիտալի կառավարում

Հաշվի առնելով Հիմնադրամի գործունեության բնույթը՝ այն չունի կապիտալի կառավարման ձևակերպված քաղաքականություն: Հիմնադրամի կապիտալի նկատմամբ կիրառելի չեն արտաքին մարմինների կողմից սահմանված պահանջներ:

19 Պայմանական դեպքեր

(ա) Ապահովագրություն

Հայաստանի Հանրապետությունում ապահովագրական համակարգը զարգացման փուլում է, և ապահովագրության շատ տեսակներ, որոնք լայնորեն տարածված են մյուս երկրներում, դեռ չեն կիրառվում Հայաստանում: Հիմնադրամը չունի ամբողջական ապահովագրություն իր գույքի համար, ինչպես նաև այն ապահովագրված չէ գործունեության ընդհատումից և երրորդ կողմերի նկատմամբ պարտավորություններից, որոնք կարող են առաջանալ գույքին կամ շրջակա միջավայրին վնաս հասցնելուց Հիմնադրամի տարածքում տեղի ունեցած պատահարների կամ վերջինիս գործունեության հետևանքով: Քանի դեռ Հիմնադրամը համապատասխան ձևով ապահովագրված չէ, գոյություն ունի ռիսկ, որ որոշակի ակտիվների կորուստը կամ ոչնչացումը կարող է անբարենպաստ էական ազդեցություն ունենալ Հիմնադրամի գործունեության և ֆինանսական վիճակի վրա:

(բ) Դատական վարույթներ

2021թ. ընթացքում դեկավարության կողմից Հիմնադրամի հաշվապահական գրանցումների ուսումնասիրությունից պարզ է դարձել, որ բացակայող հիմնական միջոցները և պաշարները հաշվառվել են կոնկրետ աշխատակիցների անվամբ, ովքեր հաշվառման տվյալների համաձայն հանդիսացել են նյութական պատասխանատու: Աշխատակիցների ներկայացված զեկուցագրերից հետևում է, որ մինչև 2019թ. Հիմնադրամում իրականացված գույքագրման գործընթացը կրել է ձևական բնույթ, քանի որ բացակայող միջոցները մինչ օրս հաշվառված են Հիմնադրամի հաշվեկշռում որպես առկա գույք: Հիմնադրամում բացակայող հիմնական միջոցների և պաշարների հաշվեկշռային արժեքը կազմում է մոտ 100,000,000 ՀՀ դրամ (դեռևս իրականացվում են

գումարի ճշգրտման աշխատանքներ): Հիմնադրամի կողմից համապատասխան նյութերը փոխանցվել են իրավապահ մարմիններին:

(գ) Հարկային պարտավորվածություններ

Հայաստանի Հանրապետության հարկային համակարգը համեմատաբար նոր է և բնորոշվում է օրենսդրության, պաշտոնական հայտարարությունների և դատավճիռների հաճախակի փոփոխություններով, որոնք հաճախ հստակ չեն, հակասական են և տարբեր կերպ են մեկնաբանվում տարբեր հարկային մարմինների կողմից: Հարկերն ենթակա են ստուգման և ուսումնասիրության հարկային մարմինների կողմից, որոնք իրավասու են կիրառել տույժեր և տուգանքներ: Հարկային օրենսդրության խախտման դեպքում հարկային մարմիններն իրավասու չեն սահմանել հարկերի գծով լրացուցիչ պարտավորություններ, եթե խախտման ամսաթվից անցել է երեք տարի:

Այս փաստերը Հայաստանում կարող են այլ երկրների համեմատությամբ ավելի մեծ և էական հարկային ռիսկ առաջացնել: Ղեկավարությունը գտնում է, որ համապատասխանորեն է գնահատել հարկային պարտավորությունները՝ Հայաստանի գործող հարկային օրենսդրության իր մեկնաբանությունների, պաշտոնական հայտարարությունների և դատավճիռների հիման վրա: Այնուամենայնիվ, համապատասխան իրավասու մարմինները կարող են ունենալ այլ մեկնաբանություններ, և հետևանքները կարող են լինել էական այս ֆինանսական հաշվետվությունների համար, եթե իրավասու մարմիններին հաջողվի գործադրել իրենց մեկնաբանությունները:

20 Գործարքներ կապակցված կողմերի հետ

(ա) Վերահսկողություն

Հիմնադրամի կառավարման բարձրագույն և հսկողություն իրականացնող մարմինը հոգաբարձուների խորհուրդն է (տե՛ս ծանոթագրություն 1(ա)):

(բ) Ղեկավարության վարձատրությունը

Տարվա ընթացքում հիմնական ղեկավար անձնակազմը ստացել է ստորև ներկայացված վարձատրությունը:

հազ. դրամ	2021թ.	2020թ.
Աշխատավարձ և պարգևավճարներ	32.885	26.252